

ZAGADNIENIE 29

Młoda Polska w muzyce

- 1) Nazwa grupy młodych kompozytorów, żyjących na przełomie XIX i XX w. Do Młodej Polski zaliczani są: **Karol Szymanowski**, **Ludomir Różycki**, **Grzegorz Fitelberg** i **Apolinary Szeluto**. Ich wspólną inicjatywą było założenie Spółki Nakładowej w Berlinie, w 1905 r.
- 2) Styl, reprezentowany przez kompozytorów Młodej Polski, stanowił nawiązanie do twórczości neoromantyków niemieckich: R. Wagnera, R. Straussa i H. Wolfa. Źródłem inspiracji były też dzieła F. Liszta. We wczesnych utworach Szymanowskiego widać ponadto związki z muzyką F. Chopina i A. Skriabina.
Cechy przejęte od kompozytorów niemieckich i F. Liszta:
  - a) potężna obsada orkiestrowa
  - b) gęsta faktura
  - c) śmiała harmonika
  - d) upodobanie do takich gatunków muzycznych, jak: symfonia i poemat symfonicznyCechy, zdradzające inspirację stylem Chopina i Skriabina:
  - a) dobór gatunków: etiudy, preludia, sonaty, wariacje fortepianowe
  - b) elementy wirtuozerii
  - c) typ nastrojowości
- 3) Twórczość K. Szymanowskiego:
  - a) okres neoromantyczny (1900 - 1914): 9 *Preludiów* op.1 na fort., 4 *Etiudy* op. 4 na fort., *Wariacje fort. b-moll* op.3, *Wariacje fort. h-moll* op.10, *I Sonata fort. c-moll* op.8, *II Sonata fort. A-dur* op.21, pieśni (np. *Łabędź* na głos i fort. do słów W. Berenta op.7, 6 *Pieśni* do słów T. Micińskiego op.20), *Uwertura Koncertowa E-dur* op.12, *I Symfonia f-moll* op.15, *II Symfonia B-dur* op.19
Późniejsze okresy w twórczości Szymanowskiego:
    - b) impresjonistyczny (1914-21)
    - c) narodowy (1921-37)**nie reprezentują już stylu typowego dla Młodej Polski.**
- 4) Twórczość L. Różyckiego, konserwatywna, bazująca na odkryciach neoromantyzmu: muzyka symfoniczna (scherzo symf. *Stańczyk*, poemat symf. *Mona Lisa Gioconda*, 2 koncerty fort., 1 skrz.), balety (*Pan Twardowski*, *Apollo i dziewczyna*), opery (*Meduza*, *Bolesław Śmiały*, *Casanova*, *Eros i Psyche*), pieśni, utwory fort., muzyka kameralna
- 5) Twórczość kompozytorska G. Fitelberga, bez większego znaczenia: 2 symfonie, poematy symf., m.in. *Pieśń o sokole*, muzyka kameralna. Jest autorem instrumentacji poematu M. Karłowicza *Epizod na maskaradzie*. Zasłużył się głównie jako dyrygent (m.in. Filharmonii Warszawskiej), propagujący dzieła współczesnych mu kompozytorów.
- 6) A. Szeluto, pianista i kompozytor, kontynuator tradycji neoromantycznych. Autor ponad 20 symfonii, koncertów solowych, baletów, oper, pieśni, muzyki fort. i kameralnej.